

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 130/2016(1))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ANTENNA TV»

Ημερομηνία Απόφασης: 18 Ιανουαρίου, 2017

Ενώπιον: κ.κ. Αλέκου Ευαγγέλου, Προέδρου, Γιάννου Αφροδίση, Αντιπροέδρου, Ξενοφώντος Χαραλάμπους, Ισίδωρου Κολώτα και Σέργιου Ποΐζη, Μελών.

Η κ. Ρόνα Πετρή Κασάπη και ο κ. Τάσος Κυρμίτσης, Μέλη, ειδοποιήθηκαν κανονικά για τη συνεδρία, αλλά δεν παρευρέθηκαν λόγω επαγγελματικών υποχρεώσεων.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις του **άρθρου 29(2)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2016 και των **Κανονισμών 21(5), 21(6), 22(1), 26(ι) και 32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει:

29. – (2): Η πιο πάνω στο εδάφιο (1) προβλεπόμενη υποχρέωση*, επεκτείνεται επίσης και σε άλλα προγράμματα που ενδέχεται να βλάψουν

τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, εκτός αν εξασφαλίζεται, με την επιλογή του κατάλληλου χρόνου μετάδοσης του προγράμματος ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέτρα, ότι οι ανήλικοι δε βλέπουν ή ακούν κατά κανόνα και συστηματικά τις εκπομπές αυτές.

(*Άρθρο 29(1): Οι τηλεοπτικοί οργανισμοί έχουν υποχρέωση να διασφαλίζουν ότι οι εκπομπές τους δεν περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας).

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

21. – (5): Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν.

21. – (6): Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.

22. – (1): Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες κανονισμούς, δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές –

(α) Γραπτή ειδοποίηση στον ημερήσιο τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά·

(β) ακουστική (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής·

(γ) οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:

- (i) (K) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση·
- (ii) (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών·
- (iii) (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών·
- (iv) (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοκτώ ετών·
- (v) (A) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου.

26. Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται –

- (i) η μετάδοση, εντός οικογενειακής ζώνης, σκηνών που περιέχουν βία στην οικογένεια. Κατ' εξαίρεση προβάλλονται μόνο πληροφοριακής ή εκπαιδευτικής φύσεως σκηνές·

32. – (3): Απαγορεύεται – (α) η μετάδοση προγραμμάτων εντός οικογενειακής ζώνης που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ειδικότερα προγραμμάτων που περιέχουν ερωτικές σκηνές ή σκηνές βίας.

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας 28.11.2016 έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το

αργότερο εντός σαράντα πέντε (45) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση, που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένου και του γραπτού υπομνήματος σας, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε, όπως αποστείλετε γραπτώς τις θέσεις σας για σκοπούς μετριασμού της κύρωσης.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού εκτίθενται πιο κάτω στα υποστοιχεία 1 – 6:

1. Στις 14.10.2016, μεταξύ των ωρών 19:20 – 20:30, μεταδόθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και με την οπτική και ακουστική προειδοποίηση (K), επεισόδιο της κυπριακής σειράς «Μπρούσκο», το οποίο περιείχε σκηνή βίας που ενδέχεται να βλάψει τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, χωρίς να εξασφαλιστεί με την επιλογή του κατάλληλου χρόνου μετάδοσης του προγράμματος ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέτρα ότι οι ανήλικοι δεν είδαν ή δεν άκουσαν το εν λόγω πρόγραμμα, κατά παράβαση του άρθρου 29(2) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2016.

Συγκεκριμένα, στο υπό αναφορά επεισόδιο μεταδόθηκε η ακόλουθη σκηνή:

Η Άλκηστη κάθεται στο σαλόνι και στο δωμάτιο μπαίνει ο σύζυγός της Αλκιβιάδης, ο οποίος φιλώντας την στο κεφάλι της λέει «Έφυγα». Τότε η Άλκηστη τον ρωτάει «Βιάζεσαι πολύ; Θέλω να σου πω δυο λεπτά». «Όχι εντάξει τι είναι;» της απαντάει εκείνος. «Δεν θα μπορέσω να συνοδεύσω τον πατέρα σου στο Λονδίνο» λέει η Άλκηστη, δήλωση που εξοργίζει τον Αλκιβιάδη, ο οποίος λέγοντάς της «Δεν κατάλαβα; Δεν θα μπορέσεις; Δεν θα μπορέσεις;» κινείται απειλητικά προς το μέρος της και αρπάζοντάς την από τα χέρια την ρίχνει στον καναπέ. Στη συνέχεια και αναφωνώντας «Γαμώτο», ρίχνει με δύναμη στο πάτωμα ένα γυάλινο αντικείμενο και λέει ξανά «Δεν θα μπορέσεις;», ενώ η Άλκηστη βάζει τα χέρια της στο πρόσωπό της για να προστατευθεί. «Τι κάνεις έτσι παιδάκι μου έχω δουλειά, εσύ δεν δουλεύεις;» του λέει υψώνοντας τη φωνή της, ενώ εκείνος καθώς κτυπιέται, της απαντάει ουρλιάζοντας «Εγώ είμαι δικηγόρος, το ίδιο είμαστε;». Τότε εκείνη του απαντά φωναχτά «Δεν σου επιτρέπω να ξανα - υποτιμήσεις τη δουλειά μου».

2. Στις **14.10.2016**, μεταξύ των ωρών **19:20 – 20:30**, μεταδόθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και με την **οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ)**, επεισόδιο της κυπριακής σειράς «**Μπρούσκο**», το οποίο περιείχε **σκηνή βίας ακατάλληλη για ανηλίκους, χωρίς ο οργανισμός να διασφαλίσει ότι οι τηλεθεατές είναι ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούσαν, κατά παράβαση του Κανονισμού 21(5) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).**

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

3. Στις **14.10.2016**, μεταξύ των ωρών **19:20 – 20:30**, μεταδόθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και με την **οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ)**, επεισόδιο της κυπριακής σειράς «**Μπρούσκο**», το οποίο περιείχε **σκηνή βίας ακατάλληλη για ανηλίκους, χωρίς ο οργανισμός να**

εξασφαλίσει όπως το πρόγραμμα, το οποίο μεταδόθηκε εντός της οικογενειακής ζώνης να είναι κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών, κατά παράβαση του Κανονισμού 21(6) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

- 4. Στις 14.10.2016, μεταξύ των ωρών 19:20 – 20:30, μεταδόθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και με την οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ), επεισόδιο της κυπριακής σειράς «Μπρούσκο», το οποίο περιείχε σκηνή βίας ακατάλληλη για ανηλίκους, με αποτέλεσμα η οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ) που δόθηκε από τον οργανισμό να μην ανταποκρίνεται στο περιεχόμενό του, κατά παράβαση του Κανονισμού 22(1) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

- 5. Στις 14.10.2016, μεταξύ των ωρών 19:20 – 20:30, μεταδόθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και με την οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ), επεισόδιο της κυπριακής σειράς «Μπρούσκο», στο πλαίσιο του οποίου προβλήθηκε σκηνή που περιείχε βία στην οικογένεια, κατά παράβαση του Κανονισμού 26(ι) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

- 6. Στις 14.10.2016, μεταξύ των ωρών 19:20 – 20:30, μεταδόθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και με την οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ), επεισόδιο της κυπριακής σειράς «Μπρούσκο», στο πλαίσιο του

οποίου προβλήθηκε σκηνή βίας που ενδέχεται να βλάψει σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, κατά παράβαση του Κανονισμού 32(3)(α) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Ο οργανισμός, με επιστολή του Προέδρου του Διοικητικού του Συμβουλίου και Δικηγόρου του κ. Λουκή Παπαφιλίππου, ημερομ. **13.12.2016 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α')**, ζήτησε όπως επιθεωρήσει το διοικητικό φάκελο και λάβει αντίγραφα ουσιωδών εγγραφών.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **14.12.2016 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β')**, κάλεσε τον οργανισμό να εμφανιστεί στα γραφεία της στις 16.12.2016 και ώρα 10:00 για επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης.

Στις **16.12.2016**, η Δικηγόρος του οργανισμού κ. Χριστίνα Παρασκευά παρουσιάστηκε στα γραφεία της Αρχής και προέβηκε σε επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης.

Ο οργανισμός, με επιστολή του κ. Παπαφιλίππου ημερομ. **20.12.2016 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ')**, υπέβαλε τις θέσεις και τις απόψεις του σε σχέση με την εν λόγω υπόθεση.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του οργανισμού όπως έχουν εκφρασθεί από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και Δικηγόρο του και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του εν λόγω επεισοδίου, κρίνουμε ότι:

Στις 14.10.2016, μεταξύ των ωρών 19:20 - 20:30, μεταδόθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και με την οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ), επεισόδιο της κυπριακής σειράς «Μπρούσκο», το οποίο περιείχε σκηνή βίας που ενδέχεται να βλάψει σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, κατά παράβαση του Κανονισμού 32(3)(α) των προαναφερθέντων Κανονισμών (υποστοιχείο 6), χωρίς να εξασφαλιστεί με την επιλογή του κατάλληλου χρόνου μετάδοσης του προγράμματος ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέτρα ότι οι ανήλικοι δεν είδαν ή δεν άκουσαν το εν λόγω πρόγραμμα, κατά παράβαση του άρθρου 29(2) των προαναφερθέντων Νόμων (υποστοιχείο 1), με αποτέλεσμα οι τηλεθεατές να μην είναι ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούσαν, κατά παράβαση του Κανονισμού 21(5) των προαναφερθέντων Κανονισμών (υποστοιχείο 2), καθιστώντας το πρόγραμμα μη κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών, κατά παράβαση του Κανονισμού 21(6) των προαναφερθέντων Κανονισμών (υποστοιχείο 3) και με την προειδοποίηση (Κ) να μην ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του εν λόγω επεισοδίου, κατά παράβαση του Κανονισμού 22(1) των προαναφερθέντων Κανονισμών (υποστοιχείο 4). Επιπλέον, στο υπό αναφορά επεισόδιο προβλήθηκε σκηνή που περιείχε βία στην οικογένεια, κατά παράβαση του Κανονισμού 26(ι) των προαναφερθέντων Κανονισμών (υποστοιχείο 5). (Τα γεγονότα των υποστοιχείων εκτίθενται στις σελίδες 4 - 5 της παρούσας απόφασης).

Αναφορικά με τις γραπτές θέσεις / εξηγήσεις του οργανισμού, όπως αυτές εμπεριέχονται στην επιστολή του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του οργανισμού και Δικηγόρου του, ημερομ. 20.12.2016, η Αρχή έχει να παρατηρήσει τα εξής:

Σε σχέση με τον ισχυρισμό του οργανισμού στο σημείο 1 της επιστολής του ότι «Η προδικασία που έχει ακολουθήσει η Αρχή είναι παράνομη και/ή αντικανονική και/ή αντίκειται στον Καν.42 της Κ.Δ.Π.10/2000», η Αρχή δεν

τον αποδέχεται και επισημαίνει ότι κατά την εξέταση όλων των ενώπιόν της υποθέσεων και τη διαμόρφωση της κρίσης της πάντοτε ακολουθεί πιστά τη Νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία της.

Στην παρούσα υπόθεση, όπως και σε όλες τις ενώπιον της Αρχής υποθέσεις, τηρήθηκαν όλοι οι επιβαλλόμενοι τύποι και κανόνες που αφορούν στη διαδικασία και οι οποίοι καθορίζονται από τους περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμους του 1998 μέχρι 2016, τους περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμούς του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000) και τον περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο 158 (Ι)/99.

Εν πάση περιπτώσει, ο ισχυρισμός του οργανισμού χαρακτηρίζεται από γενικότητα, αοριστία και ασάφεια, καθώς δεν στηρίζεται σε συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά και επιχειρήματα που να αποδεικνύουν πώς, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η διαδικασία που ακολούθησε η Αρχή «είναι παράνομη και/ή αντικανονική και/ή αντίκειται στον Καν.42 της Κ.Δ.Π.10/2000».

Σε ό, τι αφορά στον ισχυρισμό του οργανισμού επίσης στο σημείο 1 της επιστολής του περί έλλειψης δέουσας έρευνας και συγκεκριμένα ότι «ο ερευνών λειτουργός δεν έχει διεξάγει δέουσα και επαρκή έρευνα και δεν έχει συλλέξει μαρτυρία από τα εμπλεκόμενα πρόσωπα», η Αρχή επισημαίνει ότι η ερευνώσα Λειτουργός – στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και εξουσιών που της παρέχει η σχετική Νομοθεσία – προέβη στη διερεύνηση και υπέβαλε το πόρισμά της μετά από την παρακολούθηση του προγράμματος οργανισμού στις 14.10.2016, μεταξύ των ωρών 19:20 – 20:30. Το πόρισμα της Λειτουργού ημερομ. 15.11.2016 είναι πλήρως αιτιολογημένο και παραθέτει τα πραγματικά γεγονότα, όπως αυτά μεταδόθηκαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος του οργανισμού. Ακολούθως, η Αρχή με βάση τα ενώπιόν της στοιχεία έκρινε ότι υπάρχει εκ πρώτης όψεως υπόθεση και προχώρησε στην προώθησή της.

Συγκεκριμένα, στο πόρισμα της Λειτουργού Αρ. Φακ. Πρ. 192/2016(1) ημερομ. 15.11.2016, αναλύονται λεπτομερώς όλα τα απαραίτητα στοιχεία, ήτοι, η ημερομηνία, οι ώρες και η φύση των παραβάσεων, στοιχεία τα οποία διαπιστώθηκαν από τη Λειτουργό κατόπιν παρακολούθησης του εν λόγω επεισοδίου. Στο σημείωμα της Λειτουργού επισυνάπτεται επίσης σχετικός πίνακας με όλες τις πιθανές παραβάσεις.

Όπως επανειλημμένα αποφασίστηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο, η μορφή της έρευνας, την οποία διεξάγει ο εκάστοτε Λειτουργός, είναι συνυφασμένη με τα περιστατικά της κάθε υπόθεσης. Το κριτήριο για την πληρότητα της έρευνας έγκειται στη συλλογή και διερεύνηση των ουσιωδών στοιχείων, τα οποία παρέχουν βάση για ασφαλή συμπεράσματα. Στην προκειμένη περίπτωση έχουν συλλεγεί όλα τα στοιχεία, τα οποία παρέχουν τέτοια βάση και το πόρισμα της Λειτουργού είναι δεόντως και πλήρως αιτιολογημένο.

Η Αρχή στην υπό εξέταση υπόθεση (όπως πράττει σε όλες τις υποθέσεις), ακολούθησε πιστά τις πρόνοιες της υφιστάμενης Νομοθεσίας και τους κανόνες της δίκαιης δίκης και της φυσικής δικαιοσύνης. Αξιολογώντας δε όλα τα ενώπιον της στοιχεία – συμπεριλαμβανομένων και όλων των γραπτών εισηγήσεων του οργανισμού για τις πιθανές παραβάσεις που αντιμετωπίζει ο οργανισμός -, θα κρίνει και θα αποφασίσει ανάλογα για τη στοιχειοθέτησή τους ή μη. Επομένως, η Αρχή επαναλαμβάνει ότι ακολουθήθηκε η νενομισμένη διαδικασία διερεύνησης, όπως αυτή προβλέπεται από τους περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμους του 1998 μέχρι 2016 και τους περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμούς του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000) και η Λειτουργός ενήργησε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και εξουσιών που της παρέχει η σχετική Νομοθεσία. Κατά συνέπεια, η Αρχή απορρίπτει τον σχετικό ισχυρισμό του οργανισμού.

Σε σχέση με τους ισχυρισμούς του οργανισμού στο σημείο 2 της επιστολής του ότι «το 'πόρισμα' του ερευνώντος λειτουργού δεν περιέχει κανένα απολύτως

εύρημα, σχόλιο και / ή συμπέρασμα» και «Αρκείται σε μια απλή καταγραφή των επίδικων άρθρων του Νόμου και των επίμαχων εκφράσεων», καθώς και ότι «Ανύπαρκτη η οποιαδήποτε διερεύνηση», η Αρχή δεν τον αποδέχεται και επαναλαμβάνει τα όσα έχει αναφέρει πιο πάνω (σελίδες 9 – 10 της απόφασης) στον αντίστοιχο ισχυρισμό του οργανισμού περί έλλειψης δέουσας έρευνας.

Σε ό, τι αφορά στον ισχυρισμό του οργανισμού στο σημείο 4 της επιστολής του για το δικαίωμα του οργανισμού «να ζητά τη διεξαγωγή πλήρους ακροαματικής διαδικασίας, στα πλαίσια του δικαιώματος ακρόασης και των αρχών της δίκαιης δίκης», έχουμε να παρατηρήσουμε τα εξής:

Η Αρχή με επιστολή της προς τον οργανισμό ημερομ. 26.4.2012, μεταξύ άλλων, αναφέρει: «Έχουμε εξετάσει με κάθε σοβαρότητα τις θέσεις σας, όπως αυτές καταγράφονται στην εν λόγω επιστολή. Σε συνεννόηση ωστόσο και με τους Νομικούς μας Σύμβουλους και αφού εξετάσαμε διεξοδικώς το ζήτημα, θεωρούμε ότι το ορθό είναι όπως η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου επιμένει στη διαδικασία εξέτασης παραβάσεων που καθιέρωσε με σχετική της απόφαση και για την οποία έχετε ενημερωθεί.

Η εν λόγω διαδικασία, κατά την άποψη της Αρχής, λαμβάνει ορθά, σφαιρικά και εξισορροπημένα υπόψη όλα τα αναγκαία και ουσιώδη δεδομένα, συμπεριλαμβανομένου, τόσο της διασφάλισης σε απολύτως ικανοποιητικά πλαίσια και βαθμό του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης των ενδιαφερόμενων οργανισμών, όσο και την υποχρέωση της Αρχής, στα πλαίσια του δημοσίου συμφέροντος, όπως λαμβάνονται έγκαιρα, επίκαιρα και, άνευ καθυστέρησης οι όποιες αποφάσεις.».

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου ενεργεί με βάση το Σύνταγμα, τους Νόμους και Κανονισμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας, το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με γνώμονα πάντα τα δικαιώματα των πολιτών. Στην παρούσα υπόθεση, όπως και σε όλες τις ενώπιον της Αρχής υποθέσεις, τηρήθηκαν όλοι

οι επιβαλλόμενοι κανόνες που αφορούν στο θεμελιώδες δικαίωμα της ακρόασης, καθώς και οι αρχές της δίκαιης δίκης, της φυσικής δικαιοσύνης και προστασίας του διοικουμένου. Το δικαίωμα ακρόασης είναι αδιαμφισβήτητα θεμελιώδες δικαίωμα του διοικουμένου πολίτη και στην προκειμένη περίπτωση του εν λόγω τηλεοπτικού οργανισμού.

Το δικαίωμα ακρόασης ρυθμίζεται από το άρθρο 43(4) του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου 158(Ι)/99, ο οποίος κωδικοποιεί τις γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου.

Το άρθρο 43, στο εδάφιο (4) ορίζει τα εξής:

«43. (4) Η ακρόαση του ενδιαφερομένου δεν είναι απαραίτητο να γίνεται προφορικά. Είναι αρκετό, αν ζητηθεί από αυτόν, να εκθέσει γραπτώς τις απόψεις του, εκτός αν ο νόμος ορίζει το αντίθετο».

Επιπρόσθετα, ο Κανονισμός 42(6) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (ΚΔΠ10/2000), αναφέρει (οι υπογραμμίσεις δικές μας) :

(6) Η διαδικασία ενώπιον της Αρχής διεξάγεται όπως καθορίζεται πιο κάτω:

(α) αποστέλλεται αντίγραφο της πιθανής παράβασης ή του παραπόνου στο σταθμό εναντίον του οποίου γίνεται η καταγγελία·

(β) καλείται ο καθ' ου η καταγγελία να υποβάλει τις παραστάσεις του είτε προσωπικώς είτε εγγράφως·

(γ) η Αρχή έχει εξουσία:

(i) να καλέσει μάρτυρες και να απαιτήσει την προσέλευσή τους, όπως και την προσέλευση του καθ' ου η καταγγελία, καθώς και του παραπονούμενου·

(ii) να αποδεχτεί οποιαδήποτε μαρτυρία γραπτή ή προφορική, έστω κι αν αυτή δε θα γινόταν δεκτή σε πολιτική ή ποινική διαδικασία.

(iii) να απαιτήσει προσαγωγή κάθε εγγράφου ή άλλου τεκμηρίου που σχετίζεται με την υπόθεση.

Η παράγραφος (6)(γ)(ι) του Κανονισμού 42, ως ανωτέρω, αποτέλεσε αντικείμενο της Προσφυγής 1879/2012, **Sigma Radio T.V. Public Ltd v. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου**, ημερομηνίας 22.7.2016, στην οποία το Διοικητικό Δικαστήριο αποφάσισε τα πιο κάτω:

«Εντούτοις, από την παράγραφο 42(6)(γ)(ι) των Κανονισμών προκύπτει ότι η καθ'ής η αίτηση δεν έχει υποχρέωση να καλεί τον καταγγελλόμενο απλά έχει την εξουσία να το πράξει. Συγκεκριμένα:

«(γ) Η Αρχή έχει εξουσία –

(ι) Να καλεί μάρτυρες και να απαιτήσει την προσέλευσή τους, όπως και την προσέλευση του καθ'ού η καταγγελία, καθώς και του παραπονούμενου».

Συνεπώς προκύπτει ότι η καθ'ής η αίτηση ενήργησε εντός των πλαισίων που καθορίζονται από την οικεία νομοθεσία».

Η Αρχή επισημαίνει ότι το ζήτημα της γραπτής ή προφορικής ακρόασης του διοικούμενου/ενδιαφερόμενου, αποτέλεσε αντικείμενο αριθμού αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Συγκεκριμένα:

Στην Αναθεωρητική Έφεση 57/2006, **Νικόλας Τζιωνής v. Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω Υπουργείου Εσωτερικών**, ημερομηνίας 23/12/2009 αποφασίστηκε ότι :

«Η ιεραρχική προσφυγή, δεν εξυπακούει απαραίτητα διαδικασία «προφορικής» ακρόασης. Είναι αρκετό το ότι ο εφεσείων είχε την ευκαιρία να εκθέσει τους δικούς του λόγους για τους οποίους ζητούσε αναθεώρηση της Ειδοποίησης Επιβολής. Σύμφωνα με το Άρθρο 43(4) του Ν.158(Ι)/99, η ακρόαση του ενδιαφερομένου δεν είναι απαραίτητο να γίνεται προφορικά. Είναι αρκετό, αν ζητηθεί από αυτόν, να εκθέσει γραπτώς τις απόψεις του, εκτός αν ο Νόμος ορίζει το αντίθετο. Στην προκείμενη περίπτωση ο σχετικός νόμος, δηλαδή οι Περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμοι, δεν επιβάλλουν οποιαδήποτε υποχρέωση για προφορική ακρόαση του ενδιαφερομένου».

Στην Προσφυγή 43/98, 1. Δήμητρας Χρ. Ορφανού 2. NIKEAS TRADING CO. LTD v. Κυπριακής Δημοκρατίας, μέσω του Υπουργού Εσωτερικών, ημερομηνίας 29/7/1999 αποφασίστηκε ότι :

«Το δικαίωμα ακρόασης είναι ένα από τα πιο βασικά δικαιώματα των κανόνων της φυσικής δικαιοσύνης. Το δικαίωμα ακρόασης συμπεριλαμβάνει περιπτώσεις όπου ο πολίτης κρίνεται για υπαίτια πράξη, σε όλες τις πειθαρχικές διαδικασίες ή όταν θα του επιβληθεί κάποιου είδους κύρωση.

Το δικαίωμα του πολίτη να ακουσθεί σε περιπτώσεις όπου εξετάζονται θέματα διοικητικού δικαίου δεν είναι απόλυτο.

Οι καθ' ων η αίτηση δεν είχαν οποιαδήποτε νομική υποχρέωση να καλέσουν τους αιτητές να εκφέρουν τις απόψεις τους. Οι αιτητές είχαν ήδη προβάλει εγγράφως τις απόψεις που βρίσκονταν ενώπιον του αρμόδιου οργάνου. Η εισήγηση των αιτητών απορρίπτεται».

Στην Προσφυγή 170/91 Ανδρέας Πετρίδης v. Υπουργού Οικονομικών και άλλων, ημερομηνίας 14/2/1992, αποφασίστηκε ότι:

«Το δικαίωμα ακρόασης του διοικούμενου στην διαδικασία έκδοσης πράξης που τον απειλεί είναι δικαίωμα δημοσίου δικαίου. Έχει αναγνωριστεί σαν γενικός κανόνας ότι ένα πρόσωπο του οποίου, τα οικονομικά συμφέροντα επηρεάζονται από απόφαση που λαμβάνεται από δημόσια αρχή πρέπει να έχει την ευκαιρία να κάμει γνωστή την άποψη του στην αρχή αυτή.

Το δικαίωμα ακρόασης στο Διοικητικό Δίκαιο δεν ασκείται, κατά ανάγκη, με προφορική ακρόαση. Γραπτή παράσταση ικανοποιεί τούτο.

Στον αιτητή παρασχέθηκε η ευκαιρία».

Υπό το φως των πιο πάνω, η Αρχή κρίνει ότι, η διαδικασία που ακολουθήθηκε στην παρούσα υπόθεση και η οποία ακολουθείται από την Αρχή - όπως ενημερώθηκε ο οργανισμός με επιστολή της ημερομηνίας 26.4.2012-, επιτρέπει και ικανοποιεί το δικαίωμα ακρόασης του οργανισμού. Απορρίπτει συνεπώς τον ισχυρισμό του οργανισμού περί παραβίασης του δικαιώματος ακρόασης του και των αρχών της δίκαιης δίκης.

Επί της ουσίας της υπόθεσης και αναφορικά με το σημείο 3 της επιστολής του οργανισμού, όπου υιοθετούνται οι γραπτές παραστάσεις του Γενικού Διευθυντή του οργανισμού κ. Κωνσταντίνου Οδυσσέως ημερομ. 28.11.2016, έχουμε να σημειώσουμε τα εξής:

Αναφορικά με τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι «Η σκηνή η οποία περιγράφεται δεν περιέχει υπέρμετρη βία ώστε να τεκμηριώνεται η παραβίαση του άρθρου και των κανονισμών που αναφέρονται στην υπόθεση» δεν μας βρίσκει σύμφωνους. Ούτε στο άρθρο 29(2) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2016, ούτε στους Κανονισμούς 21(5), 21(6), 22(1), 26(ι) και 32(3)(α) των περί Ραδιοφωνικών

και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000), στους οποίους διαπιστώθηκαν πιθανές παραβάσεις δεν γίνεται αναφορά σε υπέρμετρη βία, ούτε αποτελεί η υπέρμετρη βία προϋπόθεση για να στοιχειοθετηθούν. Οι σχετικές πρόνοιες του προαναφερθέντος Νόμου και των Κανονισμών αφορούν σε προγράμματα (στα οποία ενδεχομένως περιλαμβάνονται και σκηνές βίας) που περιλαμβάνουν υλικό ακατάλληλο για γενική παρακολούθηση, το οποίο ενδέχεται να βλάψει σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Όσον αφορά στον ισχυρισμό του οργανισμού ότι «η συγκεκριμένη σκηνή ήταν μεγαλύτερη αλλά έτυχε επεξεργασίας από το τμήμα ροής του ANTENNA» η Αρχή δεν έχει κανένα λόγο να τον αμφισβητήσει. Παρ' όλα αυτά, η σκηνή που τελικά μεταδόθηκε και περιελάμβανε απειλητικές κινήσεις του συζύγου προς τη γυναίκα σύζυγό του, που εξελίσσονται τόσο σε σωματική βία, όσο και σε βίαιο ξέσπασμα στον χώρο (ο σύζυγος ρίχνει με δύναμη στο πάτωμα ένα γυάλινο αντικείμενο και στη συνέχεια κτυπιέται, ενώ η σύζυγος βάζει τα χέρια της στο πρόσωπό της για να προστατευθεί) κρίνουμε ότι δεν ήταν κατάλληλη για την ώρα μετάδοσής της. Σε μια εποχή όπου η βία και δη τα περιστατικά βίας στην οικογένεια αποτελούν ομολογουμένως κοινωνικό πρόβλημα που απασχολεί την Πολιτεία, οι οργανισμοί θα πρέπει να είναι διπλά προσεκτικοί στο τι μεταδίδουν, λαμβάνοντας υπόψη ότι ανάμεσα στο τηλεοπτικό κοινό υπάρχουν και ευαίσθητες ομάδες πληθυσμού, όπως είναι οι ανήλικοι, οι οποίοι διαμορφώνουν χαρακτήρα και πεποιθήσεις συχνά επηρεασμένοι από τις προσλαμβάνουσες εικόνες του περιβάλλοντός τους.

Όσο για τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι «αν είχαμε αφαιρέσει ολόκληρη τη σκηνή δεν μπορούσαν οι θεατές να βγάλουν νόημα στη συνέχεια του επεισοδίου ως προς το τι συνέβη προηγουμένως», σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί ελαφρυντικό. Εν πάση περιπτώσει, η αυστηρότητα με την οποία οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί ελέγχουν το περιεχόμενο των προγραμμάτων τους, θα πρέπει να προσαρμόζεται ανάλογα με τον χρόνο μετάδοσης του

εκάστοτε προγράμματος και την ηλικία των ατόμων που πιθανό να το παρακολουθούν.

Ο οργανισμός, ισχυρίζεται μεταξύ άλλων, ότι «από την μυθοπλασία δεν μπορεί να απουσιάζει η ανθρώπινη φύση και να παρουσιάζονται μόνο καταστάσεις ενός ονειρικού, αγγελικού κόσμου» και ότι «Σε όλα τα μυθοπλαστικά έργα των ανθρώπων, από την αρχή της ιστορίας μέχρι σήμερα, ακόμα και παιδικά παραμύθια, οι έννοιες του καλού και του κακού ενυπάρχουν» και ότι «Το ζητούμενο είναι, για ευνόητους λόγους, στο τέλος να επικρατεί καλό και να ηττάται το κακό». Η Αρχή θεωρεί ότι ακόμα κι αν το τελικό μήνυμα είναι η θριάμβευση του καλού, αυτή επισκιάζεται από την επίδραση των σκηνών βίας στο ανήλικο παιδί, η οποία είναι καταλυτική. Το ανήλικο παιδί των πέντε, έξι, επτά χρόνων δυσκολεύεται να διακρίνει το μύθο από την πραγματικότητα, προσλαμβάνοντας συχνά τον μύθο ως πραγματικότητα, πόσο μάλλον να αντιληφθεί τη λογική του καλού που επιβιώνει, όπως την εισηγείται ο οργανισμός. Ακόμα όμως και να δεχθούμε ότι το παιδί αντιλαμβάνεται τη λογική αυτή, δε μπορούμε να αμφισβητήσουμε ότι ταυτόχρονα το παιδί ταραζεται από αυτά που βλέπει, επηρεάζεται και κατ' επέκταση προσλαμβάνει ιδέες για το πώς θα εκδηλωθεί και θα αλληλεπιδράσει, αλλά και για το πώς θα δει την κοινωνία.

Σε σχέση με τον ισχυρισμό ότι «η σειρά Μπρούσκο είναι παραγωγή του ANTENNA Ελλάδος και ως εκ τούτου ο ANTENNA δεν διαθέτει την ευχέρεια να καθορίζει το περιεχόμενο της» θεωρούμε ότι αναιρείται από τον ισχυρισμό που ανέφερε ο ίδιος ο οργανισμός, ότι η συγκεκριμένη σκηνή ήταν μεγαλύτερη, αλλά έτυχε επεξεργασίας από το τμήμα ροής του ANTENNA, καθώς επίσης και με τον ισχυρισμό ότι «ο ANTENNA επεμβαίνει και αφαιρεί συγκεκριμένα σημεία στα οποία κρίνει ότι παραβιάζονται οι κανονισμοί». Εν πάση περιπτώσει, υποχρέωση των οργανισμών είναι όπως, εντός οικογενειακής ζώνης, μεταδίδουν προγράμματα κατάλληλα για όλο το κοινό. Κρίνουμε δε σκόπιμο να επαναλάβουμε ότι τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας ασκούν

σημαντική επίδραση στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών και ότι η γνωσιολογική, νοητική, ψυχολογική και σωματική τους ανάπτυξη δεν είναι σε επίπεδο που να τους επιτρέπει να αντιμετωπίσουν όσα λαμβάνουν από τα Μέσα.

Έχει επανειλημμένα υποδειχθεί από την Αρχή ότι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί επιβάλλεται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα προγράμματα που μεταδίδουν, κυρίως τις ώρες που παρακολουθούν ανήλικοι, προκειμένου να μη στιγματίσουν ανεπανόρθωτα την παιδική ψυχή και να μη διοχετεύσουν τη βία ως μια συνήθη «κοινωνική» πρακτική στο υποσυνείδητο του παιδιού. Ένας τηλεοπτικός οργανισμός που εκπέμπει καθημερινά και επί εικοσιτετραώρου βάσεως στο σπίτι της κυπριακής οικογένειας, δεν θα πρέπει να αναπαράγει τη βία.

Η έννοια της οικογενειακής ζώνης στηρίζεται στην αντίληψη ότι η είσοδος της τηλεόρασης στο κάθε σπίτι, επιβάλλει σεβασμό και συμμόρφωση προς τους τρόπους και κανόνες συμπεριφοράς μιας οικογένειας, από τις 5.30 το πρωί μέχρι τις 9:00 ή 10:00 το βράδυ, αναλόγως, που ορίζεται ως οικογενειακή ζώνη. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, το περιεχόμενο κάθε προγράμματος επιβάλλεται να είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια.

Επιπρόσθετα και ακριβώς λόγω του ότι τα παιδιά, σήμερα, εκτίθενται πέραν του δέοντος σε θεάματα, τα οποία δεν είναι κατάλληλα για την ευάλωτή τους ηλικία, οι τηλεοπτικοί οργανισμοί, με γνώμονα πάντα τη διασφάλιση της προστασίας των παιδιών, οφείλουν να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί, ώστε να μην συμβάλλουν και οι ίδιοι αρνητικά στην περαιτέρω έκθεση των ανηλίκων στη βία.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιόν της στοιχεία, αποφασίζει να επιβάλει στον

οργανισμό την κύρωση της **Σύστασης** για τις παραβάσεις του **άρθρου 29(2)** (υποστοιχείο 1) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2016 και των **Κανονισμών 21(5)** (υποστοιχείο 2), **21(6)** (υποστοιχείο 3), **22(1)** (υποστοιχείο 4), **26(ι)** (υποστοιχείο 5) και **32(3)(α)** (υποστοιχείο 6) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000) που έγιναν στις **14.10.2016**.

(Α. Κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

κ.π.